

גיליון מס' 448 פרשת ויצא
תשפ"ב שנה עשירית

לזכות ידידינו החשוב שיראה ברכה
והצלחה בכל הענינים

להקדשות ע"ג הגליון
ניתן לפנות למס' 053-3145900

דברי שי"ח

ממרן רשכבה"ג שר התורה הגר"ח קניבסקי שליט"א

מעניני הפרשה

דילוג אחים בשידוכים

בפרשתינו, 'תירץ' לבן הארמי את רמאותו בהכנסת לאה תחת רחל, באומרו, "לא יעשה כן במקומינו לתת הצעירה לפני הבכירה" (כ"ט כ"ו).
שנים רבות חלפו מאמירתו זו של לבן הארמי, ולצערנו שאלה זו נשאלת במעונו של רבינו שוב ושוב, "האם לדלג את אחי הגדול שמעוכב מסיבה צדדית?", "האם לדלג את האחות?" וכן על זה הדרך שאלות כאובות.
כמובן שכל מקרה לגופו, על שלל הנסיבות המסוימות, אולם באופן כללי אומר רבינו בחיך לבחור ששואל אם יכול לדלג את אחיו או לחילופין לגבי בחורה לדלג אחותה, כי רק לבן הארמי אמר שלא יעשה כן במקומינו, אבל יעקב אבינו הרי לא רצה בכך, ואדרבה חיפש לקחת דווקא את הצעירה בזמן שלא הבכירה עדיין היתה נשאת רווקה...
ואף לאלה החוששים מהקפדת המדולג, נוהג רבינו לבטל במחי יד את החשש, ומורה שכיוון שאינו חייב מצד הדין להמתין, אלא מחויב מן הדין להתחתן, אין מה לחשוש. אמנם מוסיף רבינו, כי האבא עצמו ראוי לכתחילה להשתדל לחתן את ילדיו לפי הסדר, עד כמה שהדבר מסתדר לו. (ומביא לעי' בגמ' (ב"ב ק"כ) "א"ר אמי בישיבה הלך אחר חכמה, במסיבה הלך אחר זקנה" וברשב"ם שם שהכוונה לנישואין).
אך כשהמדובר הוא בבן שרוצה לדלג בת או להיפך, במקרה כזה אומר רבינו שאין בכלל מה להשתדל ללכת כפי הסדר ואפילו האב אינו זקוק לסדר וכל הקודם זוכה, כי זה שני סדרים נפרדים.
ורגיל רבינו לספר כי פעם הגיעה אחת לבקש רשות מאביו מן הסטיפלער זצוק"ל לדלג את אחותה, (אפי' שלא היתה צריכה, הדגיש רבינו) "ואמר אבא זצ"ל, בזכות שהאחות הגדולה מוותרת ה' יעזור לה גם", ולאחר שבוע התארכה אף היא.
מענין להוסיף, כי לפני תקופה הגיע יהודי ממקורבי רבינו ותינה באזניו, כי עבור בנו הגדול כמעט ואין הצעות שידוכים ואילו לבן הבא אחריו, כבר מגיעים הרבה הצעות מעולות ממש, ומכיוון שמכיר דברי השי"ך (יר"ד סי' רמ"ד) שעל האבא עצמו ראוי להשתדל קודם בנישואי ילדיו המבוגרים (כאמור לעיל), אינו יודע מה לעשות.
רבינו השיב לו, כי ידוע לו שהחזר"א אמר בכמה מקרים שאם רואים שהולך קשה, ראוי שהאבא יקדים את הבן הצעיר. (עי' קובץ אגרות ח"א סימן קס"ו).
ויעזור ה' שיזכו כולם להשיא ילדיהם כסדרם ובזמנם.

(ידידי יושר)

הערות הקוראים

תגובות רבות קבלנו מיד עם צאתו לאור של הגליון הקודם על חיפוש דברי המדרש שהובאו במדור זה, ייש"כ לכל שולחי המקורות, נביא כאן תגובה אחת מני רבות.
ער"ח כסלו תשפ"ב

לכבוד מערכת דברי שי"ח!
שלום ורב ישע

תשוח"ח על החומר הנפלא שהנכם מפיצים מדי שבוע.
לגבי המובא בגליון 447 פרשת תולדות תשפ"ב, במדור "מעניני הפרשה". אודות המדרש שיצחק אבינו היה בשמים. בהשגחה פרטית שמעתי אמר מאמור"ר שליט"א שהחזקוני בפרשת חיי שרה (בראשית כ"ד, ס"ג) מביא בזה"ל: ויצא יצחק, מהיכן יצא, מגן עדן, שהיה שם משעת העקידה עד עכשיו, עכ"ל, ומצין שם בהוצאת חומש המאור, לדברי רבינו לעיל כ"ב, י"ט, שגם שם כותב וז"ל: ויצחק היכן הלך, אלא נטמן בגן עדן שלש שנים (בשם מדרש הגדול).

זעירא דמן השותים בצמא דבריכם
בהוקרה ובהערכה רבה
יגדיל תורה ויאדיר
אשר אנשיל דייטש

מגבית מיוחדת לקראת ימי החנוכה

כהכרת הטוב לשותפים במגבית זו יקבל כל שותף
שמן זית מהודר משיירי מצוה
שהיה תלוי כנוי סוכה

בסוכת מרן רשכבה"ג שר התורה הגר"ח קניבסקי שליט"א

וכך יהיה ניתן להמשיך את המצוה
ולחדל את הנרות בימי החנוכה הבעל"ט
כמבואר בספרים הק' ומהגר"ח פלאגי
שהוא סגולה לאריכות ימים.

קובץ גליונות

בתורמה חד פעמית בסך 100 ₪ בלבד הנך שותף להפצת דברי התורה
וזיכוי הרכיבים הגדול של אלפי הלומדים מדי שבוע

053 - 3145 - 900

להצטרפות לרשימת מקבלי הגליון במייל ניתן לשלוח בקשה לכתובת: divreysiach+subscribe@googlegroups.com

ניתן לתרום ולהקדיש ע"ג הגליון לע"נ, לרפואה ולהצלחה וכד', נשמח לקבל עובדות, הנהגות, ושונ"ת מרבינו.

וציותי את ברכתי הלכות שביעית ממרן הגר"ח קניבסקי שליט"א

סחיטת פירות

פירות העומדים לסחיטה

- א. פירות העומדים לסחיטה כגון זיתים וענבים או תפוזים, אשכוליות ולימונים ורימונים מותר לסוחטן וכן להוסיף מים למיץ באופן שלא יפגום בטעם ולשם כך, אין צורך שרוב העולם ינהג כן, אלא, אם רוב הפירות עומדים לסחיטה או שרוב בני אדם שבאותו המקום ניחא להו במשקה זה כמו בפרי, וכן אם רוב העולם היו נמצאים בתנאי המקום הזה, היו סוחטין, נחשב "עומד לסחיטה" ומותר.
- אך את בשר הפרי הנסחט שנשאר אסור להשליך, אלא יניח בפח מיוחד עד שירקב.
- ב. בימינו שמצוי חנויות לממכר מיץ טבעי, ורגילות הוא שסוחטים כמעט כל מיני הפירות – א"כ נחשב שזה הדרך ומותר לסוחטם עפ"י מה שנתבאר.

לסנן מיץ תפוזים

- ג. מותר לסנן מיץ תפוזים, דהיינו לסנן את המיץ מבשר הפרי ובתנאי שכוונתו שיהיה מיץ מסונן כי ע"ז משיבא את הטעם.

מיץ מפירות שאין בהם נוזל כגון תפוחים

- ד. מה שהתרנו לעיל לסחוט פירות הוא משום שכך רגילים, וגם שנחשב רק כמו ריסוק, כי בשר הפרי עצמו נהפך למיץ, אבל פירות כמו תפוחים ואגסים שע"י הריסוק נפסד חלק מהפרי (שהרי אין בהם נוזל) ונמצא שמשנה הפרי מברייתו, אין היתר לרסק.

מתוך ספר שיח השמיטה - אוצר פסקי רבינו הגר"ח קניבסקי

יפה מראה

"והאבן הזאת אשר שמתיה מצבה" (בראשית כ"ח כ"ב)

פעם שוחחו עם רבינו על קושיית הטור, (הובא בקובץ מנחה במנ"ח מצוה מ"ו), איך עשה יעקב מהאבן מצובה והרי כלי שנשתמש בו הדיוט, שישן עליה קודם, לא ישתמש בו לגבוה.

וענה: אין זה אסור קודם מתן תורה רק שיעקב קיים כל התורה כולה, אבל כשראו צורך מיוחד עשו שלא כתורה, ומסיבה זו לקח ב' אחיות (ואמנם הרמב"ן כתב שנהג כן משום חו"ל), וגם פה ראה צורך מיוחד באבן זו, לכן עשה שלא כתורה.

השבוע נחרוג ונביא טעימה מנושא הלכתי, אודות 'מצובה' שמקימים במקום קבורת מת. ישנם מנהגים רבים ודינים שונים כיצד לעשות אותה וממה, אולם על עצם המושג מצובה, יש מי שרצה לחדש כי מצובה צריכה להיות דווקא מאבן אחת גדולה ורחבה, אותה יש להניח על פתח הקבר.

בבית החיים פונביז', בבני ברק, מבין אלפי המציבות בולטת מצובה אחת, שעשויה כולה מאבן אחת גדולה, ולא כנהוג אבן גדולה ומעליה קטנה יותר. מציבת קבר זה היא של ידידו ריעו ושכינו של רבינו להבחל"ח הגאון הגדול רבי גדליה נדל זצ"ל. יתכן שהיו עוד סיבות נוספות שאין ידועות לנו, וכאמור לעיל, רק באנו לעורר וליידע את הקוראים שיחיו במנהג מענין זה.

המצובה שעשויה כולה ממקשה אחת של אבן ולא כשאר מציבות

ליצירת קשר: ✉ ig0533145900@gmail.com

🏠 רבי יהודה הנשיא 52 בני ברק

☎ 053-3145900 📠 077-2092005

ניתן לתרום גם במכשירי "קהילות" ו"נדרים פלוס" בבתי הכנסת,

יש לחוץ על לחצן 'קופות נוספות' ובחיפוש 'דברי שי"ח', או בטלפון:

נדרים פלוס 03-7630585 - שלוחה-1586

קהילות 073-2757000 - שלוחה-4310